

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentarius Pavli Bernriedensis, Antiqui Scriptoris, De
Vita Gegorii VII. Pontif. Max.**

Paulus <Bernriedensis>

Ingolstadii, 1610

Gregorius Episcopus Servus Servorum Dei, Omnibus Archiepiscopis, &
Episcopis in Teutonico, atque in Saxonico regno commanentibus, cunctis
etiam maioribus, atque minoribus, qui non sunt excommunicati, ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65381)

GREGORIVS EPISCOPVS SERV-
 VVS SERVORVM DEI, OMNIBVS AR-
 chiepiscopis, & Episcopis in Teutonico, atque in Saxo-
 nico regno commanentibus, * cunctis etiam maiori-
 bus, atque minoribus, qui non sunt excommuni-
 cari, & obedire voluerunt, salutem, &
 Apostolicam benedi-
 ctionem.

Exstat apud
 Brunonem de
 Bello Saxonico
 pag 147.
 * omnibus
 Principibus.
 Bruno.

QUONIAM ex lite & dissensione, qua
 tam diu inter vos est, maximum in san-
 cta Ecclesia periculum, maximum undiq; in-
 ter vos detrimentum fieri * cognoscimus: id-
 circo visum est nobis, visum est & fratribus no-
 stris, in concilio congregatis, summo desiderio
 aestuare, summaq; ope elaborare pro viribus,
 quatenus idonei nuncij tam religione, quam sci-
 entia pollentes, è latere Apostolica Sedis ad par-
 tes vestras mitterentur: qui religiosos Episcopos,
 Laicos etiã pacis, & iustitiæ amatores, in par-
 tibus nostris commorantes ad hoc opus idoneos
 congregarent, qui (Domini gratiã præeunte)
 die & loco ab illis statuto, tam ipsi, quam quos
 ipsis adhuc iungere debemus, aut pacẽ compo-
 nant, aut veritate præcognita, super illos, qui
 sunt tanti dissidij causa, canonicam censuram
 exerceant.

* Cotidian.
 Bruno.

R 2 Ve-

Verum quoniam nonnullos diabolico instinctu confectos, & iniquitatis suae facibus ignitos, cupiditate inductos, discordiam potius, quam pacem fieri, & videre desiderantes, fore non ignoramus, statuimus in hac Synodo ad eandem formam, sicut & in praeterita, ut nulla unquam persona, alicuius potentiae, dignitatis, siue magna, siue parua, siue Princeps, siue subiectus, aliqua praesumptione praesumat Legatis nostris obsistere; & postquam ad vos peruenerint, de componenda pace contraire, nec postea contra interdictum illorum alter in alterum audeat resurgere, sed usque ad diem ab illis statutum firmam pacem omnes sine ulla occasione, & fraude obseruent. Quicumque autem hac nostra statuta ulla praesumptione violare tentauerit, anathematis eum vinculo ligamus, & non solum in spiritu, verum etiam in corpore, & in omni prosperitate huius vite Apostolica auctoritate innotuimus, & victoriam in armis auferimus, ut sic saltem confundantur, & duplici contritione conterantur.

Anno

Anno ab incarnatione Domini M.LXXX. Pontificatus verò Domini Gregorij Papæ septimi anno VII. Indictione tertia celebravit ipse Papa Synodum Romæ, vbi interfuerunt Archiepiscopi, Episcopi diuersarum Vrbiū, nec non & Abbatum, ac diuersorum Ordinum Clericorum, & Laicorum innumerabilis multitudo. Superuenerunt autem & Legati Rudolphi Regis, & Principum regni Teutonici, & huiusmodi querimoniam protulerunt super Tyrannidem Henrici: Nos ex legatione Domini nostri Regis Rudolphi, & Principū eius conquerimur DEO, & S. Petro, vestraq; paternitati, & cuncto huic sanctissimo Concilio, quod ille Henricus, quem vos Apostolica auctoritate deposuistis à regno, id ipsum regnum contra vestrum interdictum Tyrannicè inuasit, omnia circumquaq; ferro, prada, incendio deuastauit: Archiepiscopos, Episcopos de Episcopatibus suis impia crudelitate expulit, & eorum Episcopatus suis fautoribus in beneficia distribuit. Per cuius etiam tyrannidem pia memoria Verinarius Magdeburgensis Archiepiscopus occisus est: Adelbertus Wormaciensis Episcopus adhuc ab eo contra Sedis Apostolica preceptum in captione cruciatur. Multa hominum millia eius factione sunt occisa; quàm plures Ecclesia, ablatiis reliquiis, incensa, ac penitus destructa. Innumerabilia quidem facinora sunt, quæ idem Henricus in Principes nostros perpetravit, eò quod sibi contra Sedis Apostolica decretum vt regi, obedire noluerunt: & colloquium, quod vos pro inquirenda iustitia, & pace componenda fieri decreuistis, ex culpa Henrici, & fautorum eius remansit. Quapropter vestram humiliter imploramus clementiam, vt nobis, imò sanctæ DEI Ecclesie, decretam sacrilego peruasori Ecclesiarum, iustitiam faciatis.

His, & talibus excitatus viri DEI spiritus, sentiens & imminere diem, quem sibi in visione B. DEI GENI-

R 3

TRIX

Exstant hac
Tomo 3. Decre-
ta. Edit. Rom.
lib. Gregor. a-
nar. 7. post
Epist. 14.

Querela prin-
cipum Germa-
nia contra
Henricum.

Scelera Henri-
ci.

Hac oratio B.
Gregorij VII.
habetur 7. To.
Decretal. Pon-
tif. Edit. Rom.
lib. 7. Epist.
Gregor. post
Epist. 14. pag.
808.
Oratio Greg.
VII. ad SS.
Apost. Petrum
& Paulum.

TRIX ad proferendam damnationis sententiam in eundem aduersarium Ecclesiæ designauerat, & ne ultra differret, præcipiendo interminauerat, graui cum dolore, & gemitu parturiuit, & auscultante atque aspirante Concilio tandem in hæc verba prorupit.

B. Petre, princeps Apostolorum, & tu B. Paule, Doctor gentium, dignamini quæso aures vestras ad me inclinare, meq; clementer exaudire; quia veritatis estis discipuli, & amatores; adiuuate, vt veritatem vobis dicam, omni remota falsitate, quam omninò detestamini, vt fratres meo melius mihi acquiescant, & sciant, & intelligant: quia, ex vestra fiducia, post Dominum, & matrem eius semper Virginem MARIAM, prauis & iniquis resisto: vestris autem fidelibus auxilium præsto. Vos autem scitis, quia non libenter ad sacrum ordinem accessi, & inuitus ultra montes cum Domino Papa Gregorio abij: sed magis inuitus cum Domino meo Papa Leone ad vestram specialem Ecclesiam redij, in qua utcumque vobis deseruiui: deinde, valde inuitus cum magno dolore, & gemitu, & planctu in throno vestro valde indignus sum collocatus. Hæc ideo dico; quia ego non vos elegi; sed vos me elegistis, & grauissimum pondus vestra Ecclesiæ super me posuistis. Et quia super montem excelsum me iussistis ascendere, & clamare, & annunciare populo DEI scelera eorum, & filiis Ecclesiæ peccata eorum, membra diaboli cæperunt contra me insurgere, & vsque ad sanguinem præsumpserunt in me manus suas iniicere. Astiterunt reges terra, & Principes conuenerunt seculares & Ecclesiastici; aulici & vulgares conuenerunt in unum aduersus Dominum, & aduersus vos Christos eius, dicentes: Dirumpamus vincula eorum, & proiciamus à nobis iugum ipsorum: Et, vt me omninò morte, vel exilio confunderent, multis modis conati sunt in me insurgere.

a Anno Christi
M. XLVII. Est
iste Gregorius
VI.
b Anno M.
XLIX.
Isa. 58.

Esai. 2.

Inter

Inter quos specialiter Henricus, quem dicunt Regem, Henrici Imperatoris filius, contra vestram calcantem erexit Ecclesiam, facta cum multis Ultramontanis, & Italicis conspiratione, annitens me deiiciendo eam sibi subiugare. Cuius superbia vestra restitit auctoritas, eamq; vestra destruxit potestas: qui confusus, & humiliatus ad me in Longobardiam veniens, absolutionem ab excommunicatione quaesivit. Quem ego videns humiliatum, multis ab eo promissionibus acceptis de vita sua emendatione, solam ei communionem reddidi, non tamen in regno, à quo eum in Romana Synodo deposueram, instauravi, nec fidelitatem hominum, qui sibi iurauerant, vel erant iuraturi, à qua omnes absolui in eadem Synodo, ut sibi servaretur, praecepi. Et haec ideo detinui, ut inter eum, & Episcopos, vel Principes Ultramontanos, qui ei causa iustionis vestrae Ecclesiae resisterant, iustitiam facerem, vel pacem componerem, sicut ipse Henricus iuramento per duos Episcopos mihi promisit.

Prædicti autem Episcopi, & Principes Ultramontani audientes illum non servare, quod mihi promiserat, quasi desperati ab eo, sine meo consilio, vobis testibus, elegerunt sibi Rudolphum Ducem in Regem: qui Rex Rudolphus festinanter ad me, missus nuncio, indicavit se coactum regni gubernacula suscepisse: tamen sese paratum mihi omnibus modis obedire. Et ut hoc verius credatur, semper ex eo tempore eundem sermonem mihi misit: adiiciens etiam, filio suo obside, & fidelis sui Bertholdi filio, quod promittebat, firmare.

Interea Henricus cepit me precari, ut illum contra prædictum Rudolphum adiuverem. Cui respondi, me libenter facere, audita utriusq; partis ratione, ut scirem, cui iustitia magis faucret, Ille autem putans suis viribus eum posse devincere, meam contempsit responsonem. Postquam autem percensit, se non posse, sicut speravit, agere, duo Episcopi, Viridunensis videlicet, & Osenburgensis de consentaneis suis Romæ ^{a Osnaburgensis,} vene-

vene-

venerunt, & in Synodo ex parte Henrici, me, ut ei iustitiam facerem, rogauerunt; quod & nuncijs Rudolphi fieri laudauerunt.

Tandem, aspirante DEO, sicut credo, statui in eadem Synodo, in partibus Ultramontanis fieri colloquium, ut illic aut pax statueretur, aut cui plus iustitia faueret, cognosceretur. Ego enim, sicut vos mihi testes estis, Patres, & Domini mei, usque hodie nullam partem disposui adiuuare, nisi eam, cui plus iustitia faueret. Et quia putabam, quod iniustior pars colloquium nollet fieri, ubi iustitia suum locum seruaret, excommunicauit, & anathemati alligauit omnes personas siue Regis, siue Ducis, aut Episcopi, aut alicuius hominis, qui colloquium aliquo ingenio impediret, ut non fieret. Prædictus autem Henricus cum suis fautoribus non timens periculum inobedientia, quod est scelus idololatriæ, colloquium impediendo, excommunicationem incurrit, & seipsum anathematis vinculo alligauit, magnamque multitudinem Christianorum morti tradidit, & Ecclesias fecit dissipari; & totum penè Teutonicorum regnum desolationi dedit.

Quapropter confidens de iudicio, & misericordia DEI, eiusque piissima matris semper Virginis MARIE, fultus vestra auctoritate prædictum Henricum, quem dicunt regem, omnesque fautores eius excommunicationi subiicio, & anathematis vinculo alligo, & iterum regnum Teutonicorum, & Italia, ex parte omnipotentis DEI, & vestra; interdicens ei, omnem dignitatem, & potestatem regiam illi tollo, & ut nullus ei Christianus, sicut regi, obediat, interdico, omnesque, qui ei iurauerunt, vel iurabunt de regni dominatione, à iuramenti promissione absoluo. Ipse autem Henricus cum suis fautoribus in omni congressione belli nullas vires, nullamque in vita sua victoriam obtineat.

Ut autem Rudolphus regnum Teutonicorum regat, & defendat,

sendat, quem Teutonici elegerunt sibi in regem ad vestram fidelitatem, ex vestra parte, dono, largior & concedo, omnibusq; sibi fideliter adherentibus absolutionem omnium peccatorum, veram benedictionem in hac vita, & in futura, vestra fretus fiducia, largior. Sicut enim Henricus pro sua superbia, & inobedientia, & falsitate à regni dignitate iuste abiicitur; ita Rudolpho pro sua humilitate, obedientia, veritate potestas & dignitas regni conceditur.

Agite nunc quaeso Patres, & Principes sanctissimi, ut omnis mundus intelligat, & cognoscat; quia, si potestis in calo ligare, & solvere; potestis in terra imperia, regna, ducatus, principatus, marchias, comitatus, & omnium hominum possessiones pro meritis tollere unicuiq;, & concedere. Vos enim Patriarchatus, Primatus, Archiepiscopatus, Episcopatus frequenter tulistis pravis, & indignis, & religiosis viris dedistis. Si enim spiritualia iudicatis: quid de secularibus vos posse credendum est? Addiscant nunc Reges, & omnes seculi Principes, quanti vos estis, quid potestis, & timeant parui pendere iussionem Ecclesie vestrae, & in predicto Henrico tam citò iudicium vestrum exercete, ut omnes sciant, quia non fortuito, sed vestra potestate cadet, & confundetur, utinam ad penitentiam, ut spiritus sit saluus in die Domini. Acta Romæ ^{1. Cor. 5.} nonis Martij, Indictione III.

Igitur Satanæ traditus infelix Henricus, rabidoque dæmonum furore magis, ac magis ad summum iniquitatis conscendit, & legitimum Papam destituere cupiens, auream statuam Simoniacis, & Nicolaitis in Romana ciuitate, quam Babylonem Petrus & Ioannes appellat, nouus Nabuchodonosor, crexit, Guibertum scilicet Rauennatem Episcopum, iam pridem à Gregorio nostro propter incestum, & alia flagitia sua Synodali sententia damnatum. Proinde grauissima persecutio-

*Gregorius ex
Urbe Salernum
abit.*

ne contra virum D E I commota, Salernum recessit, ibique supernæ medicationis absinthio per corporales ægri- tudines efficacissimè purgatus, diuinæ consolatio- nis dulci responso meruit exhilarari, videlicet purga- tionibus istas ei in perpetuum proficere, & sufficere, nec eum vllam castigationem oportere post obitum ti- mere.

*Præsit Grego-
rius mortem
suam.*

Denique in signum sempiternæ sospitatis tempo- ralem incolumitatem recepit: &, quod valdè glorio- sum videri potest, circa Kalen. Ianuarij prænosse cœpit dissolutionem corporis sui futuram circa Kal. Iunij. Quibus cum appropinquasset, & vltimi doloris luctam inchoasset, astantibus ei Episcopis & Cardinalibus, eumque pro laboribus sanctæ conuersationis, & doctri- næ beatificantibus, respondit; Ego fratres mei dilectis- simi nullos labores meos alicuius momenti facio; in hoc vno solummodò confidens, quod semper *dilexi iu- stitiam, & odio habui iniquitatem.* Item, cùm anxietatem suam de statu suo post discessum eius deplorarent; ele- uatis, pius pater, in cælum oculis, & eodem porrectis, instar ascensionis, palmis, illuc, inquit, ascendam, & obnixis precibus D E O propitio, vos commit- tam.

*Præclarum
Gregorij re-
sponsum.*

*Rogatur, Et
successorem
nominet.*

*Otho Episcopus
Ostiensis, po-
stea Pontifex
Urbanus II.
appellatus An-
no 1088. Lega-*

Præterea rogatus, vt in tanta fidelium perturbatio- ne, sibi successorem, & Ecclesiæ contra prænominatum adulterum designaret vltorem, trium dedit optionem: videlicet Desiderij Cardinalis, & Abbatis Cœnobij Cassinensis, atque reuerendissimorum Episcoporum Ottonis Ostiensis, & Hugonis Lugdunensis. Verùm quia Otto nondum à Germaniæ, & Galliæ partibus re- dierat, vbi Apostolica legatione functus, venerabilem Gebehardum Constantiensis Ecclesiæ Præsulem, se
præ-

præsente, & fauente consecrauerat, & alia nonnulla ad stabilimentum Ecclesiæ pertinentia prudenter ordinauerat: Hugo quoque sua lustrans gubernacula procul aberat; interim suasit eligi vicinum Desiderium, licet breuissimè victurum, non tamen absque typo victoriae Victorem esse appellandum. Nam in diebus eius, qui quatuor aptati sunt mensibus, famosam victoriam dedit Dominus Apostolicæ Sedis propugnatoribus de aduersariis ipsius, per quam etiam cathedram suam diu ab inuasoribus detentam recepit Wirzeburgensis Episcopus nomine Adalbero vir spectabilis natu, honorabilis vultu & actu, reduces habens venerandos coepiscopos prædictum Gebhardum Constantiensem, & Heremannum Metensem, qui & ipsi pro fidelitate Gregorij nostri sedes suas amiserant.

Prædixerat eidem Desiderio Pater sanctus, quòd non interfuturus esset migrationi ipsius, quamuis ob hoc infirmantem inuississet, & cum eo vsque in finem perseueraret, & sanctas exequias cum cæteris fidelibus celebraret, multumque eum attonitum, tristemque reddiderat. Cumque hæeret in admiratione, quidnam impediti futurum esset, subito nunciatur ei à Nortmannis facta circumuallatio cuiusdam castelli suo monasterio subiecti: & compulsus necessitate succurrendi suis, abeundi licentiam accepit: sicque, licet inuitus, explendæ Prophetiæ locum dedit.

Interea Pontifex beatus Gregorius super his, quos excommunicarat, requisitus, si quam dispensationem facere vellet, respondit: Præter Henricum regem dictum, & Guibertum Apostolicæ Sedis inuasorem,

*stone in German sanctus
M. LXXXIII.
Vide hoc anno
Bar. N. 4. &
seq. Lege Bertoldum Anno
M. LXXXV.
De hoc Victoria lege Bertoldum M.
LXXXVII.*

& omnes illas principales personas, quæ aut consilio, aut auxilio fauent nequitia, vel impietati illorum, omnes absoluo, & benedico, quicumque me hanc habere specialem potestatem in vice Apostolorum Petri, & Pauli credunt indubitanter: præter hæc admonens eos de multis, & hoc dedit illis præceptum: Ex parte DEI omnipotentis, atque auctoritate beatorum Petri, & Pauli Apostolorum præcipio vobis, vt neminem habeatis Romanum Pontificem, nisi canonicè electum, & sanctorum Patrum auctoritate electum, & ordinatum.

*Vltima Grego-
rij VII. Serba.*

Vbi verò in extremo positus erat, vltima verba eius hæc fuerunt: Dilexi iustitiam, & odiui iniquitatem, propterea morior in exilio. Quo contra quidam venerabilis Episcopus respondisse narratur: Non potes, Domine, mori in exilio, qui in vice Christi, & Apostolorum eius diuinitus accepisti gentes hæreditatem, & possessionem terminos terræ. Itaque septiformi gratia plenus septimi Gregorij spiritus, qui mundum, & Principes eius arguerat de peccato, & de iniustitia, & de iudicio, in fortitudine cælestis cibi nuper accepti, cælestem vitam arripiens, meritoq; diuini zeli, velut igneo curru, instar Helia, subuectus, Urbani prædecessoris sui, cuius ea die festiuitas exstitit, omniumque beatorum lætitiâ in cælesti gloria cum Christo gaudentium excellenter ampliauit; in terris verò peregrinantem Ecclesiam discessu suo non paruo mœrore consternauit. Corpus eius sepulturæ traditum est apud beatum Matthæum Euangelistam, de cuius noua inuentione latitudam scripserat ante paucos annos Epistolam.

*Epistolar. lib. 8.
Epist. 8.*

Consequenter hîc introducendus videtur præcipuus virtutum eius sectator & hæres, beatus videlicet

An-

Anselmus Ecclesiæ Lucensis Antistes, qui ante omnia id studij semper habuit, vt imitaretur eum in omnibus, adeò vt discrepare ab illo prorsus nollet in aliquo. Deinde, quidquid in ipso fuit, illius semper meritis attribuit. Gregorius namque veluti fons erat. Anselmus quasi riuus fluebat, & arida irrigabat. Ille, quasi caput, totum corpus gubernabat: iste, ceu manus studiosa, quod iniunctum, superabat. Ille, sicut Sol, illuminauit omnia; iste, velut splendor declarauit singula. Olim Helias ex mortalium cohabitatione transiturus dimisit Helisæo pallium suum Prophetici muneris instrumentum: similiter & Gregorius ex hac mortali vita migraturus transmisit Anselmo Pontificalis insigne potestatis, videlicet mitram capitis sui, hoc nimirum DEO cooperante, vt, sicut ille Prophetiæ per pallium hæreditauit prærogatiuam: ita & iste sacerdotalem per mitrâ obtineret eminentiam. Nempe eò vsque processit similitudo, vt, sicut Helisæus per pallium Helisæ, virtutum signa demonstraerant; ita & Anselmus per mitrâ Gregorij quædam magnalia exhibuerit. Nam, vt de pluribus vnum magis diuulgatum proferamus, reuerendus Mantuanæ Præsul Ecclesiæ Vbaldus multis iam annis grauissimè spleneticus, & toto corpore vlceratus, præsertim in cruribus, sic vt vix quomodolibet stare posset, vix etiam iacere, vel sedere, qui & multa in medicos erogauerat, nihilque profecerat, apposita eadem mitra, vbi maior ingruebat dolor, pristinæ redditus est sanitati.

Libet eiusdem Anselmi de Psalmorum tractatibus paucas sententias excipere, & quam piuum affectum erga sanctitatē Magistri sui Gregorij habuerit, euidentius ostendere. Sic ergò loquitur in tractatu secundi Psalmi:

S 3

Assi-

*S. Anselmus
Lucensis, de
quo vide Ber-
toldum Anno
M. LXXXVII.*

Miraculum.

*Excerpta qua-
dam Anselmi
Lucensis ex
comment. in
Psalmos.
Psalm. 2.*

Assiterunt reges terræ, & Principes conuenerunt in vnum, aduersus Dominum, & aduersus Christum eius. Reges terræ membra videlicet eius, qui regnat super omnes filios superbæ, non solum venerunt, sed & assiterunt, & exercitu suo Romanam Ecclesiam obsederunt, & principes Sacerdotum conspirantes conuenerunt in vnum, contra sanctum Petrum, & contra Vicarium eius Gregorium; imò ipsum, qui dixit; qui vos tangit, me tangit; *qui vos spernit, me spernit*: crucifigunt iterum filium DEI. Constat etenim, quia caput nostrum in membris suis patitur, in membris infirmatur, sicut ipse Beato Petro dixit: *Vado iterum Romam crucifigi.* Nonne tibi videntur Principes Sacerdotum in domo Pilati colligere concilium, vt Christum morti tradant, cum tot falsos testes contra summum Pontificem Henricus adornauit; cum omnes clamant; *reus est mortis.* Nonne iterum Barrabas eligitur, & Christus sub Pilato morti addicitur, cum Rauennas Guibertus eligitur, & Papa Gregorius reprobat? Sic viuere latronem petunt, qui lege damnatur, & iustum damnant, per quem omnes saluantur. Nonne tibi videtur iterum Pilatus manus suas lauisse, & dixisse; *Mundus ego sum à sanguine huius: nullam in eo causam inuenio*, quando simulata pœnitentia Henricus adorauit summum Pontificem; deinde falsis Episcopis suis dixit: *Secundum legem vestram iudicate eum.* Amplius: *Dirumpamus vincula eorum, &c.* Opprimamus, inquit, virum iustum, quoniam contrarius est operibus nostris. Si enim dimiserimus eum sic, venient Romani, & tollent nostrum locum, & gentem. Item; si Papa Gregorius vixerit, mittet contra nos Prædicatores veritatis, qui discutientes vitam, & actus.

Luc. 10.

Matth. 27.

Psal. 2.

actus nostros, eripient oues Christi de manibus nostris, & iusti diripient spolia nostra, & dimittent Ecclesiam facientibus fructum in ea.

Quantæ verò sanctitatis tractator iste fuerit, partim ex lectione sanctorum gestorum eius animaduertimus, partim ex relatione religiosorum fratrum, qui se de longinquo ad sepulchrum eius per reuelationem inuitatos venisse, & à grauib, atque diutinis languoribus absque mora liberatos fuisse, testati sunt, perpendimus.

Sanctitas Anselmi Lucensis. Vide Apologiam nostram pro Greg. VII fol. 13. 14.

Nunc operæ precium arbitramur paucis demonstrare, qualiter vel gratia, vel ira DEI nostris, hoc est, in Germanicis partibus commendauerit decreta Gregorij nostri contra auaritiam, & luxuriam Simonis, & Nicolai; quatenus & iusti vigilantiores fiant ad cauendum interdixtæ communionis piaculum; & operarij iniquitatis formidolosiores effecti, summis pœnitentiæ conatibus enitantur ad euadendum suæ præuaricationis supplicium. Nam ad sepulchrum eius cælitus facta, vel quæ fieri dicunt religiosiores quique Romani, nos illis, qui viciniore sunt, percensenda reseruamus, quibus & personæ facilius innotescunt, in quibus vel facta, vel fiunt.

Vt ergò contra primam in Ecclesia Simonis pestem primum ponamus exemplum, reuerendissimus Hirsaugiensis cœnobij Pater * Wilhelmus, cuius religionem scripta quoque Gregorij nostri venerabiliter acceptant, inter multos, qui specialem eius medicinam expetebant, recepit quendam presbyterum Simoniacæ prauitatis lepra maculosum, humilitatis antidoto curandum: sed eheu vim faciente monachorum impor-

a De hoc multa Trithemius in Chronico Hirsaugiensi. Lege Bertoldum M XCI.

importunitate, quorum pessima consuetudo est, de sacris Canonibus aut parum, aut nihil curare, non compescuit eum ab illicita immaculati Agni immolatione. Vnde contigit, ut ipse Saluator horrenda eum visione deterreret, cum forte post inchoatam Missam catechumenorum.....resideret. Oppresso namque sopore apparuit, scissis vestibibus, aspectu quasi leprosus, ei que stupenti, & admiranti, quem respiceret causa huiuscemodi apparitionis; taliter, inquit, tu me tractasti: qui, cum te Simoniacum non nescires, ad conficienda Sacramenta corporis, & sanguinis mei nihilominus accedere præsumpsisti. Inter hæc, ^a arguente hora surgendi ad lectionem Euangelij, multi fratrum innuerunt, ut excitaretur: sed prædictus Abbas altiori consideratione renuit, ne reuelatio, si qua esset, impediretur. Animaduertit enim, non ociosum esse tam profundum illius temporis & loci soporem. Itaque ventum est ad Missam Sacramentorum, & tunc necessario expergestus, celebrandi causa mysterij, manifestauit grauedinem, & impossibilitatem suam, acceptoque protinus eiusdem Missæ Vicario, ex tunc in reliquum penitus cessauit à sacerdotali officio.

Abhinc proferenda sunt exempla contra Nicolaitas, & eorum communicatores valentia.

VISIO

* Apographum
hab. impro-
brio. forse. in
podio.

2 Argente.